

ΣΤΕ 2487/2017 [Παράνομος χαρακτηρισμός έκτασης ως γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας]

Περίληψη

-Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της προσαγόμενης και επικαλούμενης από την αιτούσα μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του φωτοβολταϊκού σταθμού, του οποίου η κατασκευή έχει εγκριθεί το 2008 με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου εντός της επίδικης έκτασης, η εν λόγω έκταση είναι χώρος αποθέσεων στείρων υλικών της εξορυκτικής διαδικασίας του λιγνίτη.

-Με τα δεδομένα ως προς τη φύση της επίδικης έκτασης και την ελλιπή περιεκτικότητά της σε οργανικά υλικά, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης με την οποία χαρακτηρίζεται η έκταση αυτή ως γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας δεν είναι νόμιμη κατά τα βασίμως προβαλλόμενα δεδομένου, άλλωστε ότι, κατά τα αυτά στοιχεία, το τμήμα αυτό «του ανώτερου στρώματος, του φλοιού της γης» δεν «προήλθε από αποσάθρωση συνεπεία ατμοσφαιρικών και βιολογικών επιδράσεων» αλλά από ανθρωπογενή παρέμβαση, με την από ετών απόθεση στείρων προϊόντων εξορυκτικής διαδικασίας. Εξάλλου, η δυνατότητα άρδευσης της εν λόγω έκτασης, η οποία αναφέρεται κατά τρόπο ατεκμηρίωτο και αόριστο στην προσβαλλόμενη πράξη και ανεπιτρέπτως εξειδικεύεται με τις απόψεις της Διοίκησης, σε καμία περίπτωση δεν επαρκεί για την κατάταξη ως υψηλής παραγωγικότητας γης, η οποία, και κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, δεν είναι γεωργική, αφού καλύπτεται από εξορυκτικά απόβλητα, δηλαδή από ανόργανα υλικά.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Ζ. Θεοδωρικάκου

Δικηγόροι: Κων. Γώγος, Ευ. Ντούγια

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της 4456/27-8-2012 απόφασης του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, με την οποία χαρακτηρίστηκε ως γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, έκταση εμβαδού 415.918,55 τ.μ. στη θέση «Μεγάλες Λάκκες» Μεγαλόπολης Αρκαδίας, εντός του Λιγνιτικού Κέντρου Μεγαλόπολης. Ως συμπροσβαλλόμενη πρέπει να θεωρηθεί η 7068/24.1.13 πράξη του ιδίου ως άνω Περιφερειάρχη, με την οποία απορρίφθηκε, μετά από νέα ουσιαστική έρευνα της υποθέσεως, η από 19.12.2012 αίτηση που υπέβαλε η αιτούσα για την ανάκληση της προσβαλλόμενης πράξης.

3. Επειδή, η αιτούσα με την ιδιότητά της ως φορέα άδειας για την κατασκευή

φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων στην ανωτέρω έκταση, που έχει μισθώσει από τη ΔΕΗ Α.Ε., με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώσ ασκεί την κρινόμενη αίτηση.

4. Επειδή, οι προσβαλλόμενες πράξεις που αφορούν στον χαρακτηρισμό έκτασης ως γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας κατασκευής φωτοβολταϊκού σταθμού παραδεκτώσ προσβάλλονται με την κρινόμενη αίτηση, καθ'όσον υπό το ισχύον νομικό πλαίσιο (βλ. κατωτέρω σκ. 7) ο εν λόγω χαρακτηρισμός εμποδίζει περαιτέρω τη διαδικασία αδειοδότησης και συνεπώς επάγεται δυσμενείς έννομες συνέπειες για τον ενδιαφερόμενο.

5. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, φυσικό περιβάλλον, εμπίπτουν στην προστασία του άρθρ. 24 παρ. 1 του Συντάγματος, αποτελούν όχι μόνο τα φυσικά οικοσυστήματα αλλά και τα τεχνητά, ιδίως δε η γεωργική γη, της οποίας η διατήρηση και ορθή διαχείριση είναι ουσιώδης όρος της βιώσιμης αναπτύξεως, ως αποτελούσα την αναντικατάστατη βάση του ανθρωπογενούς παραγωγικού συστήματος. Τα ανωτέρω ισχύουν κατά μείζονα λόγο προκειμένου περί της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, της οποίας η διατήρηση και προστασία επιβάλλεται κατ' αρχήν από την συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της βιώσιμης αναπτύξεως (βλ. ΣτΕ 3184/2004 επταμ., 3698/2000 επταμ., ΣτΕ 1433/2017, 4999-4998/2013, 3948/2008, 3489/2001 κ.ά., ΠΕ 152/2011, 113/2010, 60/2006, 99/2004 κ.ά.).

6. Επειδή, η προστασία της γεωργικής γης αποτελεί ήδη αντικείμενο του ν. 2945/2001 (Α' 223). Με την παρ. 37 του άρθρου 24 του ν. 2945/2001 αντικαταστάθηκε το άρθρο 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200) ως εξής: «1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια με τα οποία διαβαθμίζεται σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας η αγροτική γη. 2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Γεωργίας, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των Διευθύνσεων Αγροτικής Ανάπτυξης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα γεωγραφικά όρια της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας. Έως τον κατά τα ανωτέρω καθορισμό, ο χαρακτηρισμός των αγροτεμαχίων ως γης υψηλής παραγωγικότητας γίνεται από τις ίδιες υπηρεσίες. Από τις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εξαιρούνται οι περιοχές που έχουν καθοριστεί χρήσεις γης από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ... [όπως το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 διαμορφώθηκε μετά την κατάργηση της παρ. 23 του άρθρου 20 του ν. 3399/2005 (Α' 255) με την παρ. 4 του άρθρου 31 του ν. 3937/2011 (Α' 60)] 6. α) [όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 3851/2010 (Α' 85)] Σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης του οικείου νομού ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας, εκτός από τη γεωργική εκμετάλλευση και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. Κάθε επέμβαση στις εκτάσεις αυτές, είτε για τη μεταβολή του προορισμού τους και τη διάθεση τους για άλλες χρήσεις είτε για την εκτέλεση έργων ή τη δημιουργία εγκαταστάσεων ή παροχή άλλων εξυπηρετήσεων μέσα σε αυτές, έστω και χωρίς

μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, αποτελεί εξαιρετικό μέτρο και ενεργείται πάντοτε με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μόνο για λόγους που εξυπηρετούν το γεωργικό χαρακτήρα της αγροτικής εκμετάλλευσης ή την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. ... Ειδικά, απαγορεύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. σε ... περιοχές της Επικράτειας που έχουν ήδη καθοριστεί ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας από εγκεκριμένα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α`), καθώς και Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33 Α`), εκτός αν διαφορετικά προβλέπεται στα εγκεκριμένα αυτά σχέδια. Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, επιτρέπεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας ... Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι δυνατόν να ορίζονται όροι και προϋποθέσεις για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, περιλαμβανομένων της μέγιστης κάλυψης εδάφους ανά σταθμό, των ελάχιστων αποστάσεων από τα όρια του γηπέδου του σταθμού, περιορισμών στον τρόπο θεμελίωσης και υποχρεώσεων για την αποκατάσταση του γηπέδου μετά την αποξήλωση των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. β) Σε περιοχές που χαρακτηρίζονται κατά τα ανωτέρω ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, απαγορεύεται η κατάτμηση των αγροτεμαχίων ... χωρίς προηγούμενη άδεια της οικείας Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης, με ποινή την απόλυτη ακυρότητα της σχετικής δικαιοπραξίας. Η άδεια παρέχεται μόνο εφόσον με την κατάτμηση διευκολύνεται η αγροτική εκμετάλλευση. γ) Μεταβιβάσεις γεωργικής γης για νόμιμη αιτία, είναι απολύτως άκυρες, αν δεν συνοδεύονται από πιστοποιητικό της οικείας Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης, με το οποίο βεβαιώνεται αν το πωλούμενο αγροτεμάχιο είναι ή όχι γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας ...». Τέλος, το άρθρο 21 του ν. 4015/2011 (Α` 210), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης των προσβαλλόμενων πράξεων, μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 39 παρ. 8 του ν. 4062/2012 (Α` 70/30.3.2012) και πριν τροποποιηθεί περαιτέρω με το άρθρο 8 του ν. 4203/2013 (Α` 235), όριζε τα εξής: «1. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 37 του άρθρου 24 του ν. 2945/2001 και τροποποιήθηκαν με την παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 3851/2010 (Α` 85), αρχίζουν να ισχύουν δέκα ημέρες μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 56. Συμβολαιογραφικές πράξεις που συντάχθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος και αφορούν εκτάσεις του άρθρου 56 του ν. 2637/1998, είναι έγκυρες και ισχυρές εφόσον δεν ακυρώθηκαν

με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. 2. Από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου και όσον αφορά στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 όπως ισχύει, εξαιρούνται φωτοβολταϊκοί σταθμοί, για τους οποίους έχουν υποβληθεί αιτήματα για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης μετά τις 4.6.2010 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, και σταθμοί λοιπών τεχνολογιών ΑΠΕ».

7. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 2945/2001 προκύπτει ότι ουσιώδες στοιχείο της επιβαλλόμενης από το Σύνταγμα και τους νόμους προστασίας της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας είναι η οριοθέτησή της. Προς τούτο, το άρθρο 56 του ν. 2637/1998, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 παρ. 37 του ν. 2945/2001, προβλέπει την έκδοση υπουργικών αποφάσεων για τον καθορισμό, εν πρώτοις, των κριτηρίων διαβάθμισης και κατάταξης της γεωργικής γης και για την οριοθέτηση, ακολούθως, της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, δυνάμει των κριτηρίων αυτών. Εξάλλου, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου 56, μέχρι την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 για την κατάταξη της γεωργικής γης σε κατηγορίες και την οριοθέτηση της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, ο χαρακτηρισμός της γεωργικής γης γίνεται κατά περίπτωση από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης των οικείων ΝΑ και ήδη των οικείων Περιφερειών [σύμφωνα με το άρθρο 186 παρ. ΙΙ.Β υποπαρ. α΄ περ. 9 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87)], κατά τα ισχύοντα κατά τον χρόνο έκδοσης του ν. 2945/2001 (βλ. εισηγητική έκθεση νόμου), δηλαδή μετά από γνωμοδότηση των Νομαρχιακών Επιτροπών Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (Ν.Ε.Χ.Ω.Π) και ήδη των αντίστοιχων επιτροπών των οικείων Περιφερειών (Π.Ε.Χ.Ω.Π) [κατά το κεφάλαιο Γ΄ παρ. 1 περ. β΄-γ΄ της 393155/1992 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Γεωργίας και Οικονομικών (Β΄ 579), σε συνδυασμό με το άρθρο 282 παρ. 1 περ. α΄-γ΄ του ν. 3852/2010] (πρβλ. ΣτΕ 4999-4998/2013, ΠΕ 60/2011, 113/2010, 99/2004, 633/2002). Εξάλλου, από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας εκτός εάν έχει υποβληθεί αίτημα για χορήγηση Προσφοράς Σύνδεσης μετά τις 4.6.2010 και μέχρι τις 21.9.2011.

8. Επειδή, περαιτέρω, κατ' επίκληση της ως άνω διάταξης του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 εκδόθηκε η 168040/3.9.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός κριτηρίων με τα οποία διαβαθμίζεται η αγροτική γη σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας» (Β΄ 1528). Η εν λόγω απόφαση, σύμφωνα με το εδάφιο β΄ του άρθρου 1 αυτής, που προστέθηκε με το άρθρο 1 της ΥΑ 073710/2011 (Β΄ 555), εκδίδεται για να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο ως βάση για τον καθορισμό των γεωγραφικών ορίων της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας και την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 και ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζεται ευθέως για τον κατά περίπτωση χαρακτηρισμό εκτάσεων κατά το μεταβατικό στάδιο από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης. Ωστόσο, η εν λόγω υπουργική απόφαση μπορεί να τύχει

αναλογικής εφαρμογής και στις περιπτώσεις αυτές, καθ'όσον περιλαμβάνει τους επιστημονικούς ορισμούς και τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό και την κατάταξη της γεωργικής γης σε ποιότητες. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1 της απόφασης αυτής ορίζονται τα εξής: «Σκοπός της παρούσας είναι ο καθορισμός των κριτηρίων ποιότητας και παραγωγικότητας και η με βάση αυτά διαβάθμιση σε ποιότητες της Γεωργικής Γης και η κατάταξη της σε κατηγορίες παραγωγικότητας. Για τις ανάγκες της παρούσας γίνονται αποδεκτοί οι παρακάτω ορισμοί: Ως Γεωργική (Αγροτική) Γη ορίζεται "το ανώτερο στρώμα του φλοιού της Γης το οποίο προήλθε από αποσάθρωση συνεπεία ατμοσφαιρικών και βιολογικών επιδράσεων, έχει ικανοποιητική περιεκτικότητα σε οργανική ουσία, υφίσταται την επίδραση του κλίματος και των μηχανικών μέσων καλλιέργειας και χρησιμεύει σαν πηγή θρεπτικών συστατικών και σαν στήριγμα των καλλιεργούμενων φυτών και των ζώων". Ως Ποιότητα της Γεωργικής Γης ορίζεται: "η φυσική κατάσταση και η γονιμότητα της γης δηλαδή η δυνατότητα του εδάφους να ενεργεί ως ένα φυσικό μέσο για την αειφορική ανάπτυξη των καλλιεργούμενων φυτών ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες επιβίωσης των ανθρώπων και των ζώων". Ως Παραγωγικότητα της Γεωργικής Γης ορίζεται: "η αποδοτικότητα της Γεωργικής Γης για την παραγωγή οικονομικής σημασίας φυτικών προϊόντων συναρτήσει της ποιότητάς της, των κλιματικών συνθηκών, των υποδομών και των τοπικών ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής".». Στο άρθρο 2 της κ.υ.α. καθορίζονται οκτώ (8) Κριτήρια Ποιότητας (ΚΠ), με τις κατηγοριοποιήσεις τους, με τα οποία διαβαθμίζεται η Γεωργική (Αγροτική) Γη σε ποιότητες. Στο άρθρο 3, υπό τον τίτλο «Κριτήρια παραγωγικότητας (ΚΠαρ) και κατάταξη της Αγροτικής Γης σε κατηγορίες παραγωγικότητας», καθορίζονται τα Κριτήρια παραγωγικότητας (ΚΠαρ) με βάση τα οποία κατατάσσεται η Γεωργική (Αγροτική) Γη σε κατηγορίες παραγωγικότητας. Στον σχετικό πίνακα 2 ως πρώτο κατά σειρά κριτήριο ορίζεται: «Η άρδευση ή αρδευσιμότητα και τα εγγειοβελτιωτικά έργα (υπάρχοντα ή προγραμματιζόμενα)». Στο ίδιο ως άνω άρθρο ορίζονται περαιτέρω τα εξής: «Σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια κατηγοριοποιείται η Γεωργική (Αγροτική) Γη, από άποψη παραγωγικότητας, στις παρακάτω, τρεις κατά φθίνουσα σειρά, κατηγορίες: 1. Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας 2. Γεωργική Γη Μέσης Παραγωγικότητας 3. Γεωργική Γη Απλής. Ο χαρακτηρισμός δε και η κατάταξη σε κατηγορίες Παραγωγικότητας της Γεωργικής (Αγροτικής) Γης, που απεικονίζεται στον Πίνακα του Παραρτήματος 2 της παρούσας, γίνεται με την παρακάτω μεθοδολογία, συναρτήσει της Ποιότητας της και των καθορισθέντων Κριτηρίων Παραγωγικότητας: α. ... β. Η ύπαρξη και μόνο ενός οποιουδήποτε από τα πέντε πρώτα Κριτήρια Παραγωγικότητας (ΠΙΝΑΚΑΣ 2), σε οποιαδήποτε περίπτωση ποιότητας, χαρακτηρίζει τη Γεωργική Γη ως υφιστάμενη Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας ...».

9. Επειδή, εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου και στοιχεία που προσκομίσθηκαν από την αιτούσα προκύπτουν τα εξής: Η αιτούσα εταιρεία προκειμένου να προωθήσει σχέδιο ανάπτυξης φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη θέση «Μεγάλες Λάκκες» εντός του Λιγνιτικού

Κέντρου Μεγαλόπολης στην Αρκαδία, ιδιοκτησίας της Δ.Ε.Η. Α.Ε., συνήψε κατά το έτος 2008 σύμβαση μακροχρόνιας μίσθωσης εκτάσεως 415.918,55 τ.μ. Για την πραγματοποίηση του έργου έλαβε άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (Α.Π. Δ6/Φ16.212/9741/6.11.2007 του Υπουργείου Ανάπτυξης για ισχύ 11,411 MWp), έγκριση περιβαλλοντικών όρων (3240/14.8.2008 απόφαση του Γ.Γ.Π. Πελοποννήσου) και άδεια εγκατάστασης (57104/2431/29.9.2008 απόφαση του Γ.Γ.Π Πελοποννήσου, που παρατάθηκε με την 33451/6380/7.10.2010 απόφασή του). Προκειμένου να εκδοθεί από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία η έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας που απαιτείτο για την κατασκευή των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την 26928/16.12.2010 εγκύκλιο του ΥΠΕΚΑ και δεδομένου ότι η αιτούσα είχε υποβάλει αίτημα για προσφορά σύνδεσης στις 7.12.2007, συνεπώς δεν ενέπιπτε στην εξαίρεση του ν. 4062/2012, η τελευταία ζήτησε τον χαρακτηρισμό της ανωτέρω εκτάσεως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 περί κατατάξεως της αγροτικής γης σε κατηγορίες παραγωγικότητας, διότι μόνο με τη βεβαίωση περί μη υπάρξεως γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας θα αδειοδοτείτο πολεοδομικά το έργο. Για το σκοπό αυτό η αιτούσα εταιρεία υπέβαλε προς τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας Περιφέρειας Πελοποννήσου σχετικό αίτημα (υπ'αρ. πρωτ. Περιφέρειας 4456/20.8.2012), επί του οποίου εκδόθηκε η 4456/27-8-2012 προσβαλλόμενη απόφαση του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου. Με την εν λόγω πράξη η ανωτέρω έκταση χαρακτηρίσθηκε ως «Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας», διότι υπάρχει η δυνατότητα άρδευσης, σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στη σχετική εισήγηση της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Αρκαδίας που ελήφθη υπόψη κατά την έκδοσή της. Η αιτούσα ζήτησε την ανάκληση της ως άνω αποφάσεως του Περιφερειάρχη (με την υπ'αριθμ. πρωτ. 4408/6.11.2012 αίτηση), ισχυριζόμενη ότι πρόκειται για έκταση όπου έχουν καθοριστεί χρήσεις γης από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) του Δήμου Μεγαλόπολης και συνεπώς εξαιρείται από τη διαδικασία χαρακτηρισμού και κατάταξης της γεωργικής γης. Η αρμόδια Υπηρεσία της Περιφέρειας απάντησε ότι δεν προέκυπτε η ένταξη των εν λόγω εκτάσεων στο Γ.Π.Σ. (με το υπ'αρ. πρωτ. 6163/15.11.2012 έγγραφο). Μετά από νέα αίτηση ανακλήσεως που υπέβαλε η αιτούσα (υπ'αριθμ. πρωτ. 5042/19.12.2012), η αρμόδια υπηρεσία ζήτησε από την Υπηρεσία Δόμησης Δήμου Μεγαλόπολης να διευκρινίσει το καθεστώς των εν λόγω εκτάσεων (υπ'αρ. 7145/21.12.2012 έγγραφο). Η Υπηρεσία Δόμησης με το οικ.50/21.1.2013 έγγραφό της απάντησε ότι δεν έχουν καθοριστεί χρήσεις γης με το Γ.Π.Σ. στις επίδικες εκτάσεις και ακολούθως, ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου απεφάνθη ότι δεν συντρέχουν λόγοι ανάκλησης της αρχικής αποφάσεώς του περί χαρακτηρισμού της επίδικης εκτάσεως (υπ'αρ. 7068/24.1.2013 συμπροσβαλλόμενο έγγραφο).

10. Επειδή, μεταξύ άλλων, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται η προσβαλλόμενη πράξη είναι παράνομη και πλημμελώς αιτιολογημένη, διότι η επίδικη έκταση, κείμενη εντός του Λιγνιτικού Κέντρου Μεγαλόπολης, δεν καλύπτεται από γεωργική γη αλλά συνιστά χώρο απόθεσης αγόνων υλικών (εξορυκτικών αποβλήτων) του λιγνιτωρυχείου

και συνεπώς δεν μπορεί περαιτέρω να καταταγεί σε κατηγορίες παραγωγικότητας. Επίσης προβάλλεται ότι, σε κάθε περίπτωση, τα όσα αναφέρονται στην προσβαλλόμενη πράξη και στα λοιπά στοιχεία του φακέλου ως προς τον χαρακτηρισμό της επίδικης έκτασης ως γης υψηλής παραγωγικότητας λόγω αρδευσιμότητας δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένα.

11. Επειδή, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της προσαγόμενης και επικαλούμενης από την αιτούσα μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του φωτοβολταϊκού σταθμού, του οποίου η κατασκευή έχει εγκριθεί με την 3240/2008 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου εντός της επίδικης έκτασης, η εν λόγω έκταση είναι χώρος αποθέσεων στείρων υλικών της εξορυκτικής διαδικασίας του λιγνίτη, όπου παρατηρούνται τα εξής ως προς τις χημικές τους ιδιότητες: «έλλειψη οργανικής ουσίας και θρεπτικών συστατικών με πλέον συχνή την έλλειψη ή την πολύ χαμηλή περιεκτικότητα σε άζωτο. Σπάνια επίσης υπάρχει διαθέσιμος φώσφορος, ιδιαίτερα στα ασβεστολιθικά υλικά. Σε περιορισμένες συγκεντρώσεις βρίσκεται γενικά και το κάλλιο και κυρίως στα προηγούμενα υλικά. ... Τα παραπάνω προβλήματα καθιστούν την εγκατάσταση της βλάστησης ως προβληματική και στις περισσότερες περιπτώσεις είναι αδύνατη χωρίς βελτιωτικές παρεμβάσεις. Εξαιρέση αποτελούν κάποιες αποθέσεις που περιέχουν μεγάλες ποσότητες λεπτού υλικού και κυρίως επιφανειακού αλλά και από βαθύτερα στρώματα εδάφους» (σελ. 154 ΜΠΕ). Για το λόγο αυτό και προκειμένου να καταστεί εφικτό το σχέδιο δημιουργίας ενός άλσους γύρω από τον φωτοβολταϊκό σταθμό, από τη ΜΠΕ προτείνεται ο εμπλουτισμός του εδάφους με προσθήκη οργανικών υλικών, με λίπανση και λοιπές μεθόδους. Ειδικά ως προς το άζωτο αναφέρεται ότι η λίπανση θα πρέπει να επαναλαμβάνεται για αρκετά χρόνια μέχρι να εγκατασταθεί μόνιμη βλάστηση και να δημιουργηθεί ίδιο κεφάλαιο αζώτου στο έδαφος. Εξάλλου, ως προς τα είδη που θα φυτευθούν αναφέρεται ότι δεδομένων των δυσμενών συνθηκών πρέπει να επιλεγούν εκείνα που είναι ικανά να προσαρμοστούν στις συγκεκριμένες κλιματοεδαφικές συνθήκες (σελ. 154-155).

12. Επειδή, με τα ανωτέρω δεδομένα ως προς τη φύση της επίδικης έκτασης και την ελλιπή περιεκτικότητά της σε οργανικά υλικά, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης με την οποία χαρακτηρίζεται η έκταση αυτή ως γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας δεν είναι νόμιμη κατά τα βασίμως προβαλλόμενα δεδομένου, άλλωστε ότι, κατά τα αυτά στοιχεία, το τμήμα αυτό «του ανώτερου στρώματος, του φλοιού της γης» δεν «προήλθε από αποσάθρωση συνεπεία ατμοσφαιρικών και βιολογικών επιδράσεων» (βλ. την ως άνω κ.υ.α. 168040/2010) αλλά από ανθρωπογενή παρέμβαση, με την από ετών απόθεση στείρων προϊόντων εξορυκτικής διαδικασίας. Εξάλλου, η δυνατότητα άρδευσης της εν λόγω έκτασης, η οποία αναφέρεται κατά τρόπο ατεκμηρίωτο και αόριστο στην προσβαλλόμενη πράξη και ανεπιτρέπτως εξειδικεύεται με τις απόψεις της Διοίκησης, σε καμία περίπτωση δεν επαρκεί για την κατάταξη ως υψηλής παραγωγικότητας γης, η οποία, κατά τα ήδη προαναφερθέντα αλλά και κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, δεν είναι γεωργική, αφού καλύπτεται από εξορυκτικά απόβλητα, δηλαδή από ανόργανα υλικά.

13. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, παρέλκει

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysis.org.gr>

δε ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.